

**2024 TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ
ÖĞRETİM PROGRAMINA UYGUN TÜRKÇE ÖĞRETİMİ
(SINIF ÖĞRETMENLERİ VE ÖĞRETMEN ADAYLARI İÇİN)**

Editörler:

Prof. Dr. İbrahim COŞKUN - Prof. Dr. Hatice KADIOĞLU ATEŞ

2024 TÜRKİYE YÜZYILI MAARİF MODELİ ÖĞRETİM PROGRAMINA UYGUN TÜRKÇE ÖĞRETİMİ (SINIF ÖĞRETMENLERİ VE ÖĞRETMEN ADAYLARI İÇİN)

Editörler:

Prof. Dr. İbrahim COŞKUN - Prof. Dr. Hatice KADIOĞLU ATEŞ

Yazarlar:

İbrahim COŞKUN - Aybüke Beyza COŞKUN - Nalan ÇEVİK ATLI - Sema DURAN BAYTAR
Hatice KADIOĞLU ATEŞ - Dilek KIRNIK - Nurhüda SÖZEN - Ömer ERBASAN - Abdulkadir SAĞLAM
Nurcan ŞENER - Zeynep AYDEMİR - Kübra BÜTÜN - Gözde TEKİN - Sümeyye KONUK
Derya BEKİROĞLU - Nur ÜTKÜR GÜLLÜHAN - Zekiye Hande YILMAZ - İlhan POLAT

ISBN: 978-625-382-217-0

E-ISBN: 978-625-382-218-7

DOI: 10.54637/vizetek.9786253822187

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketine aittir. Vizetek Yayıncılık'ın yazılı izni olmaksızın kitabın tamamı veya bir bölümü ile kapak tasarımı; elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka herhangi bir yöntemle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap basılı ve elektronik ortamda yayımlanmaktadır.

Kitap içeriğine ilişkin her türlü bilimsel ve hukuki sorumluluk yazar(lar)a aittir.

Yayın Tasarımcısı / Koordinatörü: Ferit RESULOĞULLARI

Kapak Tasarımı: Ahmet TUNÇDEMİR

Dizgi & Mizanpaj: Zeynep ERTUĞRUL

Baskı: Ankara | Mart, 2026

Seyranbağları Mah. İncesu Cad. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizeteyayincilik@gmail.com

Yayıncı Sertifika No: 41575

Baskı: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.

Matbaa Sertifika No: 47479

ÖN SÖZ

Dil, bireyin dünyayı anlamlandırma, kendini ifade etme ve toplumsal yaşama katılma biçimini belirleyen en temel araçlardan biridir. Türkçe öğretimi ise yalnızca dil becerilerinin kazandırılmasını değil; aynı zamanda düşünme, sorgulama, değer üretme ve kültürel aktarım süreçlerinin bütüncül biçimde yapılandırılmasını gerekli kılan çok boyutlu bir eğitim alanıdır. Bu bağlamda Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2024 yılında yürürlüğe konulan Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli, Türkçe öğretimine yeni bir bakış açısı kazandırmış; dil öğretimini değerler, beceriler ve disiplinler arası bütünlük temelinde yeniden ele almıştır.

Bu eser, 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Türkçe Dersi Öğretim Programı doğrultusunda hazırlanmış; Sınıf Öğretmenliği lisans öğrencilerinin Türkçe Öğretimi derslerinde doğrudan kullanabilecekleri, aynı zamanda sınıf öğretmenlerinin mesleki uygulamalarında başvuru kaynağı olarak yararlanabilecekleri nitelikte kapsamlı bir akademik kaynak olarak tasarlanmıştır. Kitap, Türkçe öğretiminin kuramsal temellerinden başlayarak temel dil becerilerine, metin merkezli öğretim anlayışından teknoloji destekli uygulamalara, çocuk edebiyatından özel gereksinimli öğrencilere yönelik farklılaştırılmış öğretime kadar geniş bir yelpazede yapılandırılmıştır.

Eserin birinci bölümünde Prof. Dr. İbrahim Coşkun ve Aybüke Beyza Coşkun, dil ediniminin biyolojik, bilişsel ve sosyal temellerini kuramsal yaklaşımlar çerçevesinde ele alarak kitabın kavramsal zeminini oluşturmaktadır. İkinci bölümde Ar. Gör. Nalan Çevik Atlı ve Ar. Gör. Sema Duran Baytar, Cumhuriyet'ten günümüze Türkçe öğretim programlarını karşılaştırmalı olarak incelemekte ve 2024 programının yenilikçi yönlerini tarihsel bir perspektifle değerlendirmektedir.

Üçüncü ve dördüncü bölümlerde, Prof. Dr. Hatice Kadioğlu Ateş ve Dr. Öğr. Üyesi Dilek Kırnık, dinleme ve konuşma becerilerinin oluşumu, gelişimi ve öğretimi hem gelişimsel hem de pedagojik boyutlarıyla ele almaktadır. Beşinci ve altıncı bölümlerde Doç. Dr. Nurhida Sözen, Doç. Dr. Ömer Erbasan ve Doç. Dr. Abdulkadir Sağlam, okuma ve yazma becerilerinin öğretimi

çağdaş yaklaşımlar ve öğretim süreçleri bağlamında ayrıntılı biçimde incelemektedir.

Yedinci bölümde Prof. Dr. Hatice Kadioğlu Ateş, anlama, anlam kurma ve metin çözümleme süreçlerini bütüncül bir yaklaşımla ele alırken; sekizinci bölümde Doç. Dr. Nurcan Şener, serbest okuryazarlık, okuma alışkanlığı ve okuma kültürünü 21. yüzyıl okuryazarlıkları bağlamında değerlendirmektedir. Dokuzuncu bölümde Doç. Dr. Zeynep Aydemir, metin türlerine göre çözümleme süreçlerini TYMM 2024 programı doğrultusunda örnek metin incelemeleriyle somutlaştırmaktadır.

Onuncu bölümde Doç. Dr. Sümeyye Konuk ve Ar. Gör. Gözde Tekin, Türkçenin ikinci dil ve yabancı dil olarak öğretimini güncel göç hareketleri ve çok kültürlü sınıf ortamları çerçevesinde ele almaktadır. On birinci ve on ikinci bölümlerde Derya Bekiroğlu ve Doç. Dr. Nur Ütkür Güllühan, çocuk edebiyatı ile drama ve oyun temelli öğretim yaklaşımlarını Türkçe öğretimiyle ilişkilendirmektedir. On üçüncü bölümde Ar. Gör. Dr. Sema Duran Baytar ve Ar. Gör. Nalan Çevik Atlı, teknoloji kullanımı ve materyal tasarımını pedagojik ilkeler doğrultusunda ele almakta; son bölümde ise Ar. Gör. Dr. Zekiye Hande Yılmaz, özel gereksinimli öğrenciler için Türkçe öğretiminde farklılaştırma yaklaşımlarını kapsamlı biçimde sunmaktadır.

Bu eser; kuramsal derinliği, uygulamaya dönük içeriği ve program temelli yapısıyla, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'nin Türkçe öğretimine getirdiği bütüncül yaklaşımı akademik bir çerçevede görünür kılmayı amaçlamaktadır. Kitabın, öğretmen adaylarına yol gösterici, öğretmenlere ise mesleki gelişimlerinde destekleyici bir kaynak olması temennisiyle...

Editörler

Prof. Dr. İbrahim COŞKUN

Prof. Dr. Hatice KADIOĞLU ATEŞ

İÇİNDEKİLER

1. BÖLÜM

Dil Edinimi, Oluşumu ve Gelişimi: Teori, Kuram ve Yaklaşımlar1

İbrahim COŞKUN

Aybüke Beyza COŞKUN

2. BÖLÜM

Cumhuriyetten Günümüze Türkçe Öğretim Programları ve 2024 Programı 37

Nalan ÇEVİK ATLI

Sema DURAN BAYTAR

3. BÖLÜM

Dinleme Becerisi 57

Hatice KADIOĞLU ATEŞ

4. BÖLÜM

Konuşma Becerisinin Oluşumu, Gelişimi ve Öğretimi 91

Dilek KIRNIK

5. BÖLÜM

Okuma Becerisi ve Gelişimi119

Nurhüda SÖZEN

6. BÖLÜM

Yazma Becerisinin Oluşumu, Gelişimi ve Öğretimi143

Ömer ERBASAN

Abdulkadir SAĞLAM

7. BÖLÜM

Anlama Becerisi161

Hatice KADIOĞLU ATEŞ

8. BÖLÜM

Serbest Okuryazarlık, Okuma Alışkanlığı ve Okuma Kültürü: 21. Yüzyıl Okuryazarlık Yaklaşımları ve Eğitimsel Yansımalar193

Nurcan ŞENER

9. BÖLÜM

Türlere Göre Metin Çözümleme ve Tyymm 2024 İlkokul Türkçe Dersi Öğretim Programına Göre Süreç Açıklamalı Örnek Metin İncelemesi.....221

Zeynep AYDEMİR
Kübra BÜTÜN

10. BÖLÜM

Türkçenin İkinci Dil Olarak Öğretimi: 2024 Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli Bağlamında Bir Değerlendirme243

Gözde TEKİN
Sümeyye KONUK

11. BÖLÜM

Çocuk Edebiyatı İle Türkçe Öğretimi271

Derya BEKİROĞLU
Nur ÜTKÜR-GÜLLÜHAN

12. BÖLÜM

Oyun, Drama ve Etkinlik Temelli Türkçe Öğretimi321

Derya BEKİROĞLU
Nur ÜTKÜR GÜLLÜHAN

13. BÖLÜM

Türkçe Öğretiminde Teknoloji Kullanımı ve Materyal Tasarımı359

Sema DURAN BAYTAR
Nalan ÇEVİK ATLI

14. BÖLÜM

Özel Gerekli Olan Öğrencilere Türkçe Öğretimi ve Öğretimin Farklılaştırılması379

Zekiye Hande YILMAZ

15. BÖLÜM

Birleştirilmiş Sınıflarda Türkçe Öğretimi399

İlhan POLAT

16. BÖLÜM

Ölçme Değerlendirme.....423

Nurhüda SÖZEN